

Vlag!

Nr 14, voorjaar 2014

Voortzetting van Vexilla Nostra (1966) Vlaggenlijn (1998)

Periodiek van het Vlaggenmuseum Nederland, Vlaggenparade Rotterdam en de Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde (NVVW)

Koningin Beatrix geëerd met
vlaggen-obade

Voorzitter Vlaggenparade
neemt afscheid

Congresvlag krijgt tweede leven

Districtsvlaggen van Litouwen

Koninkrijk Barotseland

Vlag van gemeente
Stichtse Vecht

inhoud

- 2 Tom Bokhout aan het woord
- 5 Rotterdamse week van het onderwijs
- 6 Herdenking einde Tweede Wereldoorlog
- 8 Honderd jaar Erasmus Universiteit
- 10 Burgemeester op kerstborrel van de Vlaggenparade
- 10 Vlaggenparade jaarverslag 2013 ter inzage
- 11 525 jaar Koninklijke Marine
- 12 Congressvlag krijgt een nieuw leven
- 13 Wiellerklassieker 'World Ports Classic'
- 14 Afscheid van koningin Beatrix
- 16 Daan van Leeuwen – De districts-vlaggen van Litouwen
- 19 Wim Schuurman –
- Vlag van Cyprus licht gewijzigd
- Gewijzigde vlag voor Paraguay
- 20 Wim Schuurman – Koninkrijk Barotseland
- 22 Marcel van Westerhoven – Vlag van gemeente Vught
- 24 Recensie Schippers Handboek Vlaggen
- 24 Column Theun Okkerse – Woordbeeld
- 25 Hijsen of niet?: vlag van Vught
- 29 Marcel van Westerhoven – Vlag van gemeente Stichtse Vecht
- 28 Wim Schuurman – Hemelse vlag voor aardse zoon en zijn rijk
- 31 Colofon

Foto omslag

Burgemeester Aboutaleb – aanwezig bij de commando-overdracht op de Van Gendtkazerne – toont de vlag die hij ontving van de commandant.

FOTO THEUN OKKERSE

Nadat in VLAG! nummer 13 de aftredende secretaris van de Stichting Vlaggenparade Rotterdam en van de Stichting Vlaggenmuseum Nederland aan het woord werd gelaten, is het in dit nummer de beurt aan Tom Bokhout die na vele, vele jaren het voorzitterschap van dezelfde twee stichtingen neerlegt. De verdiensten van Tom Bokhout voor Parade en Museum zijn enorm geweest: altijd aanwezig, altijd op de hoogte, immer goed gehumeurd met een niet aflatend vertrouwen in de – soms heel moeilijke – toekomst van de twee stichtingen. Wat heeft Tom hieraan enorm veel tijd en energie gegeven ondanks de vele andere verantwoordelijkheden die hij had. Hoog de vlag voor hem!

Ook in dit nummer blijkt weer hoe gevarieerd het gebruik van de Vlaggenparade op de Boompjes in Rotterdam is. Met name de Stichting De Verre Bergen – die de Vlaggenparade financieel ondersteunt – heeft voor haar uitingen steeds vaker behoefte aan het tonen van banieren in plaats van vlaggen. Daar de huidige vlaggenmasten in de Vlaggenparade eigenlijk niet geschikt zijn voor banieren, is besloten een 75-tal vlaggenmasten te vervangen door masten die en voor vlaggen en voor banieren geschikt zijn. Tevens zal de verlichting van de hele Parade met lampen in de top van de masten worden vervangen door grondspots. Van deze ingrijpende operatie zal in het najaarsnummer verslag worden gedaan.

Vexillogisch hebben we weer een mix van binnen- en buitenlandse ontwikkelingen en wetenswaardigheden weten samen te stellen. We berichten over de Noord-Brabantse gemeente Vught, sinds een paar jaar eindelijk in het bezit van een officiële vlag, en de nieuwe gemeente Stichtse Vecht in Utrecht. Door het korpsembleem daaraan toe te voegen, heeft de vlag voor het 25e ICV, ontworpen door Theun Okkerse, een tweede leven gekregen als korpstvlag voor de mariniers in Rotterdam. Daan van Leeuwen laat ons kennis maken met historie en geografie van het land Litouwen via zijn districts-vlaggen. Wim Schuurman bericht over detailwijzigingen in de vlaggen van Cyprus en Paraguay, zit boven op het nieuws met zijn artikel over Barotseland in Zambia en neemt ons mee terug naar het oude China, toen keizers de absolute macht hadden, ook over symbolen.

Tom Bokhout, een professioneel voorzitter

FOTO'S THEUN OKKERSE

Twaalf jaar was Tom Bokhout voorzitter van de stichting Vlaggenparade Rotterdam. Een periode die net als de tijden bewogen kan worden genoemd. Hier een kleine cursus voorzitten; met de juiste afstand en zeer betrokken.

Hoeveel moeite kost het om – voor ons – zoiets vanzelfsprekends als de Vlaggenparade in stand te houden?

“Het besturen van de Stichting Vlaggenparade slokt jaarlijks redelijk wat vrije tijd op. Hierbij wil ik wel aantekenen, dat dit niet alléén voor de Vlaggenparade geldt, maar voor vele andere voorzitterschappen. Het is van het grootste belang, dat je als voorzitter omringd wordt door goede medebestuurders- en werkgroepleden, zodat de te verrichten werkzaamheden door meerdere personen worden gedeeld.

De Stichting Vlaggenparade heeft naast het bestuur een tweetal zeer actieve werkgroepen. De werkgroep Beheer is verantwoordelijk voor het *spic and span* houden van de Vlaggenparade en de Werkgroep Evenementen en P.R. voor een groot aantal evenementen, dat jaarlijks op de Boompjes plaatsvindt.

Het takenpakket van de voorzitter heeft enerzijds een representatief karakter, maar hij moet er ook voor zorgen, dat de werkzaamheden van eerder genoemde werkgroepen worden gecoördineerd en daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Van belang is te melden, dat een voorzitter alléén dan goed kan functioneren als de saamhorigheid met de andere bestuursleden

naar behoren verloopt. Gelukkig is dit bij de Vlaggenparade het geval en dit vergemakkelijkt daardoor ook de taak van de voorzitter.

De werkzaamheden van de voorzitter hebben vaak een representatief karakter. Van hem wordt verwacht, dat hij bij vele officiële plechtigheden en evenementen, die regelmatig op de Boompjes worden gehouden, aanwezig is. Maar ook dat hij leiding geeft aan de gehele organisatie en uiteraard aan de bestuursvergaderingen.

Dat het niet direct veel moeite kost om de Vlaggenparade in stand te houden, en dat alles vanzelf gaat, zou de waarheid enig geweld aandoen!”

Hoe bent u bij de Vlaggenparade betrokken geraakt?

“Voormalig penningmeester van de Vlaggenparade, Gerard Bergers, uit hoofde van deze functie ook lid van het Dagelijks Bestuur, heeft mij in het jaar 2000 gevraagd of ik belangstelling had voor de functie van

Voorzitter van de Vlaggenparade. Wij hebben elkaar leren kennen bij Tennisvereniging De Drie Heugels uit Zwijndrecht. Ik bekleedde in die tijd het voorzitterschap van deze vereniging en wellicht heeft hij toen gedacht, dat de Vlaggenparade ook iets voor mij zou kunnen zijn. Overigens heeft Gerard Bergers een zeer groot aantal jaren het penningmeesterschap van de Vlaggenparade bekleed en was hij één van de mensen van het eerste uur! Na het bijwonen van een paar bestuursvergaderingen heb ik de knoop doorgehakt en ben toen toegetreden tot het bestuur. In het toenmalig zittend bestuur waren al een aantal vlaggenkundigen aanwezig en gezocht werd naar iemand met bestuurlijke ervaring.”

Is de parade in de loop der jaren erg veranderd?

“De Vlaggenparade is in de loop van de jaren aanzienlijk veranderd. Bij mijn aantreden beschikten wij over globaal 70 masten met vlaggen. Nu staan er op de

Boompjes 225 masten, waarin 193 vlaggen waaien van alle leden van de Verenigde Naties en 32 masten met vlaggen van Rotterdam.

Vaak worden deze 32 masten ook ingezet bij speciale buitententoonstellingen en evenementen. De Vlaggenparade is bij uitstek geschikt voor het feestelijk met vlaggen ondersteunen van evenementen, die regelmatig in de stad plaatsvinden.”

U hebt uw organisatorische kwaliteiten kunnen inzetten voor de Parade maar ik zie dat ook het representeren tot een van de taken behoorde.

“Als taakomschrijving bij de voorzitter van de Stichting Vlaggenparade Rotterdam staat officieel beschreven het leiding geven aan de gehele organisatie; het leidinggeven aan de bestuursvergaderingen en het vertegenwoordigen

van de stichting naar buiten. Dit laatste punt refereert aan deze vraag. Persoonlijk vond ik de representatie namens de Vlaggenparade een aantrekkelijk onderdeel van mijn taak als voorzitter. Gedurende de vele jaren dat ik de kar

mocht trekken heb ik zeer vaak bij bijzondere evenementen de Vlaggenparade vertegenwoordigt; vaak met het hijsen van onze eigen vlag.

Ik noem hierbij het bezoek van alle Commissarissen van de Koningin aan de Vlaggenparade; de viering van ons 10 jarig bestaan met het bezoek van een groot aantal ambassadeurs; bij het hijsen van vlaggen van nieuwe sponsors; de vlaggen van de Erasmus Universiteit bij de viering van het 100-jarig bestaan; de jubileum vlag 525 jaar Koninklijke Marine en ga zo maar door.

Ook het vertegenwoordigen van de Stichting Vlaggenparade naar buiten richting gemeente Rotterdam of andere overheidsinstanties behoorde tot het takenpakket. Vaak bracht ik, samen met Hans Horsting, bezoek aan ambassades om de Vlaggenparade richting buitenland te promoten.”

Hebben de bezoeken aan ambassades ook iets opgeleverd?

“Vaak werden wij door ambassades, die van de Vlaggenparade en het doel ervan op de hoogte waren, uitgenodigd. Beleefdheidsbezoeken dus, maar ook om het pad te effenen om landen via deze ambassades te bezoeken jaarlijks een bijdrage te leveren. Dit heeft wel wat resultaten opgeleverd, maar vaak hadden Ambassades

niet voldoende middelen beschikbaar en schonken ze ons wel vlaggen van hun land. Vaak ging de kost voor de baat uit!”

In een stad als Rotterdam met zoveel nationaliteiten kan het voorkomen dat een vlag wel een land vertegenwoordigt maar niet per se de groep inwoners. Hoe gaat de Parade hier mee om?

“Het principe van ons bestuur is steeds geweest, dat alléén vlaggen van leden van de Verenigde Naties worden ingehangen. Hierdoor worden wij gevrijwaard van ongewenste situaties waar de Vlaggenparade als neutraal instituut niet voor in het leven is geroepen.”

U staat op het punt de taak als voorzitter neer te leggen. Wat van alle taken die u beschreven hebt zult u het minst en welke het meest missen?

“Het meest zal ik de contacten met de werkgroep- en bestuursleden en met de Stichting De Verre Bergen gedurende de laatste twee jaar van mijn periode als voorzitter missen. In dit verband mag ook de prettige samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde niet over het hoofd gezien worden.

Deze vereniging heeft een aantal zeer gedreven bestuursleden met een ongelooflijke vlaggenkundige kennis, waar wij uiterst plezierig en professioneel mee konden samenwerken o.a. met de organisatie van het Internationale Vlaggencongres, dat vorig jaar augustus in Nederland werd gehouden.

Wat ik het minst zal missen is de taak als *trouble-shooter*, hetgeen toch af en toe wel eens voorkwam. Waar mensen met elkaar samenwerken is er wel eens verschil van inzicht en om dit dan weer recht te breien behoorde wel bij mijn takenpakket, maar was niet altijd even leuk om te doen.

De financiële perikelen ten gevolge van het wegvallen van onze sponsors bezorgde ons vele hoofdbrekens, omdat de bodem van de schatkist in zicht kwam en het voortbestaan van de Vlaggenparade in gevaar kwam.

Dit was wel één van de minst aantrekkelijke periodes uit mijn zittingsperiode. Dankzij de samenwerking met de Stichting De Verre Bergen is op het nippertje het tij gekeerd, ziet de toekomst van de Vlaggenparade er weer zonnig uit en kon dit hoofdpijndossier worden afgesloten. Mijn opvolger Theo Schut kan met een gerust hart aan het werk.”

Er was toch ook sprake van een Vlaggenmuseum. Waarom is dat is er niet gekomen?

“We hebben intensief getracht gedurende mijn zittingsperiode naast de Vlaggenparade een Vlaggenmuseum te realiseren. Een centrum voor vlaggendocumentatie en -educatie plus een ontvangst- en vergaderruimte voor de Stichting zelf.

Tot twee maal toe waren we bijna zover. Eerst het Zakkendragers-huisje in Delfshaven en vrij recentelijk een prachtige ruimte aan de Boompjes. In beide gevallen kregen we echter de financiering niet rond en moesten we de vergevorderde plannen bevriezen in afwachting van betere tijden.”

Vlaggen zullen, na al die jaren Vlaggenparade, voor u een eigen betekenis hebben gekregen. Kunt u aangeven wat die is?

“Toen ik destijds aantrad als voorzitter van de Stichting Vlaggenparade keek ik wel altijd met belangstelling naar vlaggen. Een recent goed voorbeeld hiervan zijn de vlaggen bij de Olympische Spelen. Het binnendragen door de topsporters en het hijsen van de landenvlaggen bij het uitreiken van de medailles zou zonder vlagvertoon ondenkbaar zijn. Vlaggen spelen al eeuwenlang een rol van betekenis. Bij vreugde en verdriet en niet te vergeten bij oorlog en vrede. Ook het plaatsen van de eerste vlag op de maan is van historische waarde.

Nu kijk ik met nog meer belangstelling naar vlaggen en de diepere betekenis hiervan. Een vlag vertelt iets over de historie van een land. Een vlag verbroedert en laat zien dat je bij elkaar hoort. De vlag van ieder land heeft zijn eigen kleurstelling en afbeelding. Maar laten we ook de vlaggen van bijv. provincies, steden, sportverenigingen en seinvlaggen in de scheepvaart niet vergeten. Wat te denken van de vlaggen van de Europese Unie, de Raad van Europa, de NAVO en de Verenigde Naties. Samengevat kan gesteld worden dat Vlaggen een veel diepere betekenis hebben dan alléén een dundoek aan een mast.” □

Rotterdamse week van het onderwijs

“De onderwijsresultaten onder andere op het gebied van taal en rekenen verhogen door opbrengst-gericht te werken”. Dat is het doel van het programma ‘Beter Presteren’.

Schoolbesturen en gemeente Rotterdam hebben hun gezamenlijke ambitie voor de periode 2011-2014 in dit programma vastgelegd.

Ouderparticipatie

Met ‘Beter Presteren’ (en met het programma ‘Aanval op Uitaal’) investeert Rotterdam in meer leertijd, in de professionele school en in ouderbetrokkenheid. Als het gaat om het verhogen van de resultaten in het Rotterdamse onderwijs wordt de lat heel hoog gelegd. Een en ander met een resultaatgerichtheid die kenmerkend is voor deze stad. Rotterdamse kinderen moeten meer kansen krijgen om hun talenten maximaal te ontplooiën. Daarvoor moet kwalitatief heel goed onderwijs worden geboden waarbij talent tot ontwikkeling komt, de leerlingen worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen, jongeren weerbaar worden gemaakt en de ouders meer bij het onderwijs worden betrokken. Ditmaal was een belangrijk item de ‘10 minuten gesprekken’ met het doel de

dialogo in het onderwijs aan te wakkeren.

Teneinde deze programma’s breed te communiceren werden gedurende deze ‘Week van het Onderwijs’ op veel plaatsen in de stad groen/witte banieren met de tekst ‘Week van het Onderwijs’ in vlaggenmasten gehesen. Het meest spectaculaire voorbeeld daarvan was te vinden op de Vlaggenparade. Die veranderde in een zee van groen/witte banieren. Dit bijzondere en zeer opvallende gebruik van de Vlaggenparade liet nog weer eens zien welke grote communicatieve mogelijkheden de 225 vlaggenmasten in de Parade bieden aan potentiële huurders van deze masten. Wie volgt als gebruiker van al deze of een deel van de masten? □

Herdenking einde van de Tweede Wereldoorlog

Kolonel Koninklijke Luchtmacht b.d. drs. C.E.M. Bans

“Nog steeds kan ik veel dingen niet helemaal bevatten maar ik weet nu dat mijn schoonvader letterlijk “doodsbang” was als hij in zijn dromen werd achtervolgd en geslagen door zijn bewakers. Ik weet nu waarom mijn vader - die in dienst was van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger - zich maar moeilijk echt aan ons, zijn kinderen, kon geven: hij had al zoveel geliefden verloren. Mijn moeder had haar recepten opgeschreven in de gaarkeuken van het Jappenkamp, omdat dat nog de enige manier was om zinvol met eten bezig te zijn: in de gaarkeuken probeerde zij van ‘niets’ ‘iets’ te maken. En mijn oma had haar voorraadkast stampvol gestouwd: zij wilde nooit meer misgrijpen als het om eten ging; zij wilde daarvoor niet meer afhankelijk zijn van anderen”.

Een gedenkwaardige bijeenkomst

Aan het woord is kolonel Koninklijke Luchtmacht b.d. drs. C.E.M. Bans. Het is 15 augustus 2013, de dag van de traditionele herdenking op de Vlaggenparade van de overgave van Japan in 1945, die tevens het einde van de Tweede Wereldoorlog betekende. Kolonel Bans vermeldt ook hoe hij werd gemotiveerd om zich net als zijn vader, in te zetten voor de vrede en vrijheid van anderen. Hij deed 35 jaar dienst bij de Luchtmacht in een tijdperk dat zoveel verschilde van de diensttijd van zijn vader, maar wel met dezelfde opgave “voor een betere wereld en voor vrede en vrijheid van iedereen”.

De herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog vindt primair in Den Haag plaats. Dankzij de inzet van de Stichting Gastdocenten Wereldoorlog II, de burgemeester van Rotterdam en de Stichting Vlaggenparade Rotterdam wordt nu al een aantal jaren het einde van de oorlogsperiode op de Rotterdamse Vlaggenparade herdacht. Namens het Comité Gastdocenten sprak mevrouw M. Huijsman. Daarna maakten de loco-burgemeester van Rotterdam, mevrouw Korrie Louwes, en kolonel Bans veel indruk op de grote groep aanwezigen met hun indringende speeches. De Nederlandse vlag, de vlag van de Verenigde Naties en de Rotterdamse vlag werden gehezen, waarna een hoornblazer van het korps Mariniers voor de taptoe zorgde. Vervolgens werden twee minuten stilte in acht genomen.

Tenslotte zong, ook traditiegetrouw, de heer N. Groenboom twee coupletten van het Wilhelmus.

Het werd wederom een zeer gedenkwaardige bijeenkomst waarbij de Vlaggenparade eens te meer velen een bijzondere gastvrijheid en herdenkingsplaats bood. Wat is het een voorrecht zo'n Vlaggenparade te hebben en die hiervoor te kunnen gebruiken. □

Honderd jaar Erasmus Univer

Op 8 november 1913 werd de Nederlandse Handels Hogeschool in Rotterdam opgericht, die later werd omgevormd tot Nederlandse Economische Hogeschool (NEH). In 1966 kwam de Medische Faculteit Rotterdam van de grond die uitgroeide tot het Erasmus Medisch Centrum (EMC). NEH en EMC fuseerden in 1973 tot de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR). Begonnen met 55 studenten, zijn het er nu zo'n 22.000.

100 jaar "impact"
Het eeuwfeest van de EUR wordt uitbundig gevierd met veel evenementen gedurende de tweede helft van 2013 en de eerste helft van 2014. Alle festiviteiten, publicaties etc. hebben als motto: 'Erasmus Universiteit: 100 jaar impact'. Die slogan kwam ook voor op de grote aantallen banieren, vlaggen en tafelvlaggetjes die voor dit jubileum werden gemaakt. Als vooral Rotterdamse instelling ging de EUR niet aan de Vlaggenparade voorbij: de voor-

zitter van het College van Bestuur kwam de eerste van honderd jubileumbanieren hijs-en: een evenement dat indruk maakte op de selecte groep aanwezigen en op de charmante hijsassistentes van de EUR. Het was weer een goed voorbeeld van de 'impact' die vlaggen en banieren in de Vlaggenparade hebben, zeker als ze – zoals ook in dit geval – een paar weken blijven wapperen waardoor duizenden automobilisten er kennis van kunnen nemen.

^
Receptie ter gelegenheid van de opening van de Nederlandse Handels Hogeschool op 8 november 1913.

>
De voorzitter van het college van bestuur, mw Pauline van der Meer - Mohr (l), staat klaar om de jubileumvlag te hijsen.

6

siteit Rotterdam

Kerstborrel 2013 van de Vlaggenparade

“In het bijzonder wil ik een woord van welkom richten tot ing. A. Aboutaleb, burgemeester van Rotterdam. Wij zijn bijzonder vereerd dat u tijd hebt willen vrijmaken om hier aanwezig te zijn. Uw aanwezigheid sterkt ons in de gedachte dat de activiteiten van de Stichting Vlaggenparade Rotterdam door u en het gemeentebestuur van Rotterdam op prijs worden gesteld”.

Aldus voorzitter Tom Bokhout tijdens de traditionele Kerstborrel in café-restaurant Engels half december 2013. De jaarlijkse Kerstborrel werd enige jaren geleden in het leven geroepen om de bestuurs- en werkgroepleden alsmede de collega's van de Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde te danken voor hun geweldige inzet en voor alle vrijwillige werkzaamheden die ieder jaar weer wor-

den verricht voor Vlaggenparade en Vlaggenmuseum. Ditmaal was voor het eerst ook een uitnodiging verzonden aan een aantal stichtingen en bedrijven en aan B. & W. van Rotterdam om ook hen te danken voor de ondervonden steun. Bokhout wees o.a. op het geslaagde Wereldvlaggencongres dat afgelopen zomer werd gehouden en op een hele reeks geslaagde vlaghijs-evenementen. Tevens blikte hij vooruit op een toekomst met een nieuwe voorzitter en secretaris. Gezien de grote opkomst en de uitstekende sfeer vraagt deze Kerstborrel om herhaling.

Jaarverslag 2013 Stichting Vlaggenparade Rotterdam en Stichting Vlaggenmuseum Nederland

Wie geïnteresseerd is in de lotgevallen van de Vlaggenparade/het Vlaggenmuseum in het jaar 2013 kan het Jaarverslag 2013 aanvragen bij het secretariaat van beide stichtingen via horsting@commop.demon.nl

525 jaar KONINKLIJKE MARINE

Luitenant-kolonel der mariniers G.T.J. Aben (r) hijst de jubileumvlag op de Vlaggenparade

In 2013 bestond het Koninkrijk der Nederlanden 200 jaar maar dat was niet het enige 'feestje' dat te vieren viel: in dat jaar vierde de (Koninklijke) Marine haar 525 jarig bestaan. In 1488 vaardigde keizer Maximiliaan de eerste ordonnantie op de Admiraliteit in de Lage Landen uit. En zo is het met de Marine begonnen.

In Rotterdam werd dit jubileum kenbaar gemaakt door het laten wapperen van een groot aantal vlaggen die speciaal voor dit heuglijke gebeuren waren gemaakt met de tekst '525 jaar innovatief'. Ze werden onthuld door enige manschappen van het tot de Marine behorende korps Mariniers. De eerste vlag werd in de hoge vlaggenmast gehesen door de commandant van de Rotterdamse Van Ghent marinierskazerne, luitenant-kolonel der Mariniers G.T.J. Aben, die aan de aanwezige bestuursleden van de Vlaggenparade een exemplaar van het jubileumboek *Wereldwijd voortvarend* aanbood.

Kort daarna ging overste Aben met functioneel leeftijdsontslag. Bij zijn afscheidsreceptie kwam een heel bijzondere vlag onder de aandacht van de vele bezoekers (zie pagina 12).

FOTO'S THEUN OKKERSE

Commandant
G.T.J. Aben houdt
zijn afscheidsrede.

Rotterdamse Geus met Korpswapen Mariniers

Congresvlag 25ste ICV krijgt een nieuw leven

Het gebeurt niet vaak dat een congresvlag na het congres een nieuw leven krijgt. Het is aan Luitenant-kolonel der mariniers G.T.J. Aben, de oud-commandant van de Van Ghentkazerne te danken dat dat met de 'Rotterdamse Geus' wel is gebeurd. In mei 2012 zag hij in Vlag 10 (p.7) in een artikel over de vlagontwerpen van Theun Okkerse de vlag staan en daarin de congresvlag: de Rotterdamse Geus.

Het Korps Mariniers dreigde uit Rotterdam te verdwijnen wegens een reorganisatie binnen defensie. In de stad is daar niemand blij mee. Het korps heeft dan ook een speciale band met de stad, het heldhaftig optreden tegen de Duitsers in de meidagen van 1940 is legendarisch. Ook rijst de vraag of een economisch belangrijke havenstad als Rotterdam wel zonder een militaire aanwezigheid kan.

"Je zult ons niet op het Malieveld zien" zei Aben in zijn afscheidsrede als commandant van de Van Ghentkazerne die daarmee aangaf dat het verzet ook door het korps wordt onderschreven maar dat wettelijke kaders niet overschreden zullen worden. De Rotterdamse Geus – met de toevoeging van het Korpswapen – was voor hem een stijlvol middel om aan de gevoelens vorm te geven. Afgesproken was dat de vlag niet gepresenteerd zou worden voordat het 25ste Internationale Vlaggencongres zou zijn afgelopen, tot die tijd was de vlag exclusief voor het congres. Zestien maanden kon niets met de vlag gedaan worden!

Bij de commando-overdracht van Aben op 14 november 2013 schonk hij de Rotterdamse burgemeester Aboutaleb een exemplaar van de Rotterdamse geus met Korpswapen, die onder applaus door hem in ontvangst werd genomen.

De Rotterdamse Geus werd in januari 2014 door burgemeester Aboutaleb uitgereikt aan de stuurmannen van een groep oud-mariniers die later in het jaar 2015, wanneer het Korps Mariniers 350 jaar jong is, naar Londen Chatham zullen roeien. In zijn toespraak verwees Aboutaleb naar de band van de

stad met het korps en dat hij hard werkt om die in stand te houden.

Als eerste oefening hebben de roeiers een halve marathon geroeid met de Rotterdamse Geus trots op de drie sloepen.

WORLD PORTS CLASSIC

Na de Grand Départ, de start van de Tour de France in Rotterdam in 2010, is deze stad nog veel meer “wielerstad” geworden dan zij al was. En dat kwam weer eens duidelijk naar voren bij de tweede editie van de World Ports Classic, een wielerevenement dat inmiddels een vaste plaats heeft veroverd op de internationale wielerkalender.

Rotterdam Your Sports City

In 2012 werd voor het eerst de World Ports Classic verreden: een wielervedstrijd van twee dagen tussen Rotterdam en Antwerpen v.v. Dit initiatief werd zo goed ontvangen dat direct werd besloten hiervan een jaarlijkse ‘koers’ te maken. En zo gebeurde het: in 2013 werd dit evenement herhaald. Daarbij bleek de Boompjesboulevard wederom een prachtige locatie te zijn als start- en finishplaats van deze ‘topper’. En uiteraard speelde de Vlaggenparade op diezelfde Boompjes daarbij een rol: een groot aantal heel mooi uitgevoerde banieren met de tekst ‘Rotterdam Your Sports City’ fleurden de Vlaggenparade op. Dit vormde weer een prachtig voorbeeld van de mogelijkheden die de Vlaggenparade biedt om aandacht te besteden aan grote lokale, regionale, nationale of internationale evenementen. We kijken al uit naar de editie 2014...

Vlaggenparade

AFSCHEID VAN VOORMALIG

KONINGIN BEATRIX

H.M. de Koningin, Paleis Huis ten Bosch, 2010 © RVD, foto: Vincent Mentzel

In het najaar van 2013 zou in Rotterdam op grootse wijze het afscheid worden gevierd van de voormalige vorstin, thans Prinses, Beatrix. Op de Nieuwe Maas en aan de boorden daarvan zou een aantal spectaculaire shows worden gegeven en daarna zou in Ahoy'een 'overdekt' afscheid volgen.

Ten gevolge van het overlijden van Prins Johan Friso werd dit grootse afscheid afgelast. Op 1 februari 2014 vond wel een

afschiedsevenement in Ahoy' plaats maar het volledige buitenprogramma ging – alleen al gezien de ongunstige tijd van het jaar – niet door. Met één uitzondering: de Vlaggenparade op de Rotterdamse Boompjesboulevard werd bij verrassing getooid met een zee van 70 rood/wit/blauwe vlaggen als teken van 'Welkom in Rotterdam' en als dankbetuiging aan de afscheid nemende koningin. Een prachtig gezicht en een waardig gebaar!

De districtsflaggen van Litouwen

Na de indrukwekkende demonstratie van circa twee miljoen mensen, die tussen Tallinn, Riga en Vilnius een menselijke keten vormden* (de Baltische weg), verklaarde Litouwen zich in 1990 onafhankelijk. Hierna werd de Republiek Litouwen de eerste Baltische staat met een democratisch gekozen regering.

Door Daan van Leeuwen

als zodanig vastgelegd op 15 september 2004. Het Jogajla-dubbelkruis staat voor Litouwen en het aantal voor de tien districten. Grootvorst Jogajla (*Jogaila*) regeerde vanaf 1377 in Litouwen. In 1386 wist hij zich tot koning van Polen te laten kronen onder de naam Wladislaus II Jagiello en werd zo de stichter van het Pools-Litouwse Gemenebest. Onder zijn bewind werd Litouwen gekerstend. Het Jogajla-kruis, bekend sinds 1388, werd het dynastieke symbool en komt voor in het staatswapen en op munten uit die tijd. Omdat dat wapen ook de Vytis wordt genoemd, spreekt men ook van het Vytis-kruis.

De districten Alytus

Het district Alytus ligt in het zuiden van Litouwen en grenst aan Polen en Wit-Rusland. In de vlag van Alytus is het wapenembleem geplaatst op een blauw veld. Het bestaat uit een zilveren (grijs) geharnaste krijger met zilveren hellebaard met gouden bijl en een zilveren schild met gouden randen, de laatste in de typisch Baltische vorm. Het district bevat grotendeels het etnische gebied van de Dzūkija. Het wapen is afkomstig van het 14de eeuwse Dzūkija hertogdom Trakai. De hertogen van Trakai voerden een rood schild met zilveren krijger met zwaard en schild. Later werd het wapen overgenomen door het district Trakai, maar op een blauw veld en met een speer in plaats van een zwaard. Blauw en wit zijn de kleuren van de Dzūkija. In 17de eeuw werd de speer vervangen door een hellebaard. Het wapen, getekend door de kunstenaar Arvydas Každailis werd in 2003 voor de Dzūkija aangenomen en in 2004 voor het district Alytus.

Alytus

Inleiding

Sinds 1994 is Litouwen verdeeld in 10 *apskritis* (enkelvoud: *apskritis*) - meestal vertaald in districten - die naar hun hoofdsteden zijn genoemd. Aan het hoofd van een district staat een gouverneur, die door de regering wordt aangewezen. Zoals in meerdere Oost-Europese landen heeft de Litouwse Heraldische Commissie besloten dat de districtsflaggen direct als zodanig herkenbaar moeten zijn. De commissie heeft bepaald dat de wapens en vlaggen zullen bestaan uit een enkelvoudig streekeigen wapenbeeld op een eenkleurig veld en dat het wapen en de vlag omrand zullen worden door een blauw strook met daarin tien gouden Jogajla-kruisen. De vlag heeft een hoogte-lengte verhouding van 5:6. Alle districtsflaggen – behalve die van Tauragė – werden

Kaunas

Kaunas

Het district Kaunas ligt in het midden van Litouwen en wordt volledig omringd door andere Litouwse districten. De vlag van Kaunas vertoont op rood een witte aanzienlijke kop van een oeros met een geel kruis tussen de hoorns. Het district Kaunas voerde

geen eigen wapen, derhalve werd het wapen afgeleid van het wapen van de stad Kaunas: op rood een zilveren oeros met een gouden kruis tussen de hoorns. Omdat district en stad niet hetzelfde wapen mogen hebben, werd in het districtswapen alleen de kop opgenomen. De oeros verscheen al omstreeks 1400 in een zegel van de stad Kaunas, gedurende de regering van groot-hertog Vytautas (1392-1430). Het wapen is ontworpen door de kunstenaar Roland Rimkūnas en werd aangenomen in 2003.

Klaipėda

Het district Klaipėda ligt in het uiterste westen van Litouwen, langs de Oostzeekust. Het grenst aan de Russische exclave Kaliningrad in het zuiden en aan Letland in het noorden. De vlag bestaat uit het wapen op een wit veld. Het wapen vertoont op rood een gele burcht – Memelburg – met een muur met kantelen van hetzelfde, staande in het water. Het wapen, in 1887 al vormgegeven door Johann Sachssendahllo, is afkomstig van het stempel van de vicaris van de stad Memel (de oude naam van Klaipėda) uit het midden van de 13de eeuw, terwijl de kleuren uit het even oude wapen van de stad Memel komen. Op de middelste toren staat het breedarmig kruis van de Lijflandse (Duitse) Orde, heren van Memelland. Het huidige wapen is getekend door de kunstenaar Arvydas Každailis en aangenomen in 2004.

Marijampolė

Het district Marijampolė ligt in het zuidwesten van Litouwen en grenst aan de Russische exclave Kaliningrad en aan Polen. De vlag is rood met een witte zaaier met gele zaaikorf. Het district, overeenkomend met het etnische gebied van de Suvalkija, is van oudsher een welvarende streek geweest. Gebaseerd op de landbouw werd het op het gebied van wetenschap, cultuur en educatie het belangrijkste district van Litouwen. Het motto voor het wapen werd gekozen uit de beginregel van het gedicht “Labora” van Vincas Kudirka (afkomstig uit de streek en auteur van het nationale volkslied): “Zolang

je jong bent, mijn broeder, zaai graan en verwaarloos de grond niet”. De zaaier, symbool van de landbouw, zaait gouden korrels van wetenschap en cultuur. Het wapen werd aangenomen in 2004 en vormgegeven door de kunstenaar Arvydas Každailis.

Panevėžys

Het district Panevėžys ligt in het noordoosten van Litouwen en grenst aan Letland. De vlag bestaat uit een zwarte, aanvallende ridder met zwaard en schild met Jogajla-kruis op een wit veld en een voet van rode kantelen. Oorspronkelijk heette het gebied Upyte naar het kasteel en de stad aldaar. Het prinsdom Upyte gebruikte een zegel met het nationale Litouwse kleine wapen. Ook toen het bestuurscentrum naar Panevėžys verhuisde, werd het district Upyte genoemd. De Heraldische Commissie vond dat het embleem van de ridder, in Upyte gebruikt van de 16de tot de 19de eeuw, gehandhaafd moest worden. Het veranderde de kleuren van het wapen in een zwarte ridder op een zilveren veld. Tevens voegde zij er een rode kantelenmuur aan toe, afkomstig uit het wapen van de stad Upyte. Het wapen, getekend door de kunstenaar Roland Rimkūnas werd in 2004 aangenomen.

Šiauliai

Het district Šiauliai ligt in het midden-noorden van Litouwen en grenst aan Letland. De vlag vertoont een zwarte, rood bewapende beer op een wit veld. Het grootste deel van het district behoorde tot de regio Samogitia, een historische regio in Litouwen, die in de middeleeuwen een vrij grote onafhankelijkheid genoot. Sinds de 16de eeuw voerde Samogitia als wapen een zwarte, zilver bewapende beer met zilveren halsband op rood. Hoewel Šiauliai later nog andere wapens heeft gehad, koos de Heraldische Commissie in 2002 voor de Samogitische beer, maar veranderde het in een zwarte, rood bewapende beer op wit en liet de halsband weg. Het wapen, naar ontwerp van de kunstenaar Roland Rimkūnas werd in 2004 nog bevestigd.

Klaipėda

Marijampolė

Panevėžys

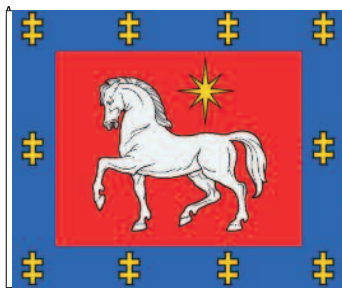
Šiauliai

Tauragė

Telšiai

Utena

Vilnius

Tauragė

Het district Tauragė ligt in het zuidwesten van Litouwen en grenst aan de Russische exclave Kaliningrad. De vlag vertoont op rood een donkergele lynx met een wit zwaard en dito schild met een rode jachthoorn. De lynx staat voor waakzaamheid tegen agressie en vreemde invloeden; het rood staat voor het vergoten bloed in de strijd. De jachthoorn komt uit het wapen van de stad Tauragė. Het grensdistrict heeft in de middeleeuwen tot 1410 (slag bij Tannenberg) voor zijn bestaan moeten vechten tegen de expansiedrift van de Duitse Orde. In de 18de eeuw behoorde de streek tot het district Raseiniai, waarvan de lynx uit het wapen is overgenomen. Het wapen werd ontworpen door de kunstenaar Arvydas Každailis en in 2005 per presidentieel decreet aangenomen.

Telšiai

Het district Telšiai ligt in het noordwesten van Litouwen en grenst aan Letland. De vlag is rood, waarin een zwarte, wit bewapende beer met witte halsband. Het district, direct ten westen van Šiauliai gelegen, vormde het hart van de etnische regio, later hertogdom, Samogitia (*Žemaitijė*; in het Nederlands: *Neder-Litouwen*), een regio met eigen Litouws dialect – in 2010 officieel als taal erkend. Sinds de 16de eeuw (volgens andere bronnen 14de eeuw) voerde Samogitia een zwarte, zilver bewapende, klimmende beer met zilveren halsband op een rood veld. Dit wapen is door Telšiai overgenomen. Ook dit wapen is van de staatskunstenaar Arvydas Každailis en werd eind 2004 aangenomen.

Utena

Het district ligt in het noordoosten van Litouwen en grenst aan Letland en Wit-Rusland. De vlag en het wapen bestaan uit een wit paard en gele ster op rood. Utena behoort tot de etnische regio Aukstaitija (*Opper-Litouwen*) en is van oudsher bekend om het fokken van paarden en in moderne tijden ook van de paardensport. De hoofdstad Utena voert een wapen met een hoefijzer. De vlag symboliseert dus het district (paard) en de stad (hoefijzers) als onderdeel van het district. Ook Aukstaitija voerde een paard in het wapen: een rode ruiter op zilver. Het witte paard staat voor vrijheid, intelligentie en geluk (hoefijzer), terwijl rood en wit de kleuren van de Aukstaitija zijn. De ster komt uit het wapen van de stad Utena

en staat voor vooruitgang en kennis. Het wapen, ontworpen door de kunstenaar Roland Rimkūnas, werd in 2004 bevestigd.

Vilnius

Het district Vilnius ligt in het zuidoosten van Litouwen en grenst aan Wit-Rusland. De hoofdstad Vilnius is tevens de hoofdstad van Litouwen. De vlag toont op rood een zilveren (grijs) geharnaste ridder, houdende een zilveren speer met gele punt en een blauw schild met een geel Jogajla-kruis, en gezeten op een zwart, blauw getuigd paard. Aanvankelijk voerden de grootvorst van Litouwen en de hertog van Vilnius hetzelfde wapen: een geharnaste ridder met zwaard op een zilveren paard. Eind 14de eeuw werd er een verschil gemaakt, waarbij de ridder in het grootvorstelijke wapen zijn zwaard behield, en die van Vilnius met een speer werd uitgerust. De oudste gekleurde afbeeldingen van het wapen van de provincie Vilnius komen uit 15de eeuwse West-Europese wapenboeken: een ridder met een speer op een zwart paard. Midden 16de eeuw waren de wapens voor de staat en de provincie weer gelijk; dit tot 1795, toen Litouwen door Rusland werd geannexeerd. Later werden nog verschillende voorstellen gedaan om de ruiter weer in te voeren, maar deze werden niet aangenomen. In 1999 besloot de Heraldische Commissie terug te gaan tot de eerste vorm van de ridder met speer op een zwart paard, vorm gegeven door de kunstenaar Arvydas Každailis. □

*) Dit gebeurde op 23 augustus 1989, precies 50 jaar na het Molotov-Ribbentropact waarmee, in geheime protocollen, de Sovjet Unie de vrije hand in de Baltische staten kreeg.

Bronnen:

www.crwflags.com/fotw/flags/lt-XX.html, Virginijus Misiunas. - XX staat voor een tweeletterige afkorting van de districtsnaam.

lt.wikipedia.org/wiki/XXX_apskrities_herbas - met XXX de naam van het district. - Bron in bovenstaande sites: *Lietuvos heraldika II / Lietuvos heraldikos komisija prie Respublikos Prezidento; (Edmundas Rimša) Vilnius: Baltos lankos, 2004, ISBN 9955-584-69-6.*

Afbeeldingen uit:

http://en.wikipedia.org/wiki/XXX_County – met XXX de naam van het district.

Vlag Cyprus licht gewijzigd

Door Wim Schuurman

De nationale vlag van de Republiek Cyprus heeft bij besluit van 20 april 2006 een lichte wijziging ondergaan, die in de herfst van 2012 internationaal bekend werd. Deze behelst het contrast van de kleuren koper en groen op het witte dun-doek, alsmede de grootte en de stand van de olijftakken onder het eilandsilhouet en de verhouding van het vlaggen-doek.

De verhouding van het vlaggendoeck is van 3:5 omgezet in het te land meer gangbare 2:3. De koperkleur van het silhouet van het eiland Cyprus is nu vastgesteld op Pantone 144-C. Voor de kleur groen van de olijftakken is nu gekozen voor Pantone 336-C. Voor het Pantone Matching System (PMS) worden gegeven: koper PMS 1385, groen PMS 574. Silhouet en takken zijn nu donkerder van kleur dan voorheen. De olijftakken tellen nu twaalf bladeren en zes vruchtjes en reiken verder onder het eilandsilhouet.

Afbeelding 1 2012-

Afbeelding 2 1960-2012

Figuur 2:
embleem (vlag linksuit)

Figuur 1:
embleem (vlag rechtsuit)

Gewijzigde vlag voor Paraguay

Door Wim Schuurman

Bij decreet is de nationale vlag van de republiek Paraguay op 15 juli 2013 gewijzigd. Het gaat hierbij om het wapenembleem in het midden van de horizontale driekleur rood, wit en blauw.

In de praktijk betekent dit het verwijderen van de nooit gereguleerde veranderingen die in de periode van dictator-president Alfredo Stroessner Matiauda (1954-1989) werden ingevoerd door sommige nationale overheden en vlaggendrukkerijen. Zo wordt de kleur rood niet meer toegestaan op de ring in het wapen, evenals de blauwe cirkel rond de ster. En de letters van de opschriften op zowel het embleem van de voorzijde als die van de achterzijde dienen opnieuw van zwart te zijn en niet van geel. Met deze wijzigingen wordt getracht het beeld dichter bij zijn oorspronkelijke vorm te brengen.

Het invoeren van het nieuwe wapenembleem was een van de laatste daden van aftredend president Federico Franco, die in

2012 president Lugo, die door het parlement was afgezet, opvolgde.

Het embleem op de achterzijde staat bekend als *Sello de Hacienda* (in het Engels *Treasury Seal*). Het toont een goudgele leeuw zittend voor een stok met hangend op het uiteinde ervan een rode Jacobijnenmuts. In het Spaans is deze bekend als gorro frigio (Frygische muts).

De drie kleuren van de Paraguyaanse nationale vlag hebben voor de inwoners van de republiek traditioneel de volgende betekenissen: rood staat voor gerechtigheid (Justicia) of vaderlandsliefde, wit betekent vrede (Paz) en blauw symboliseert de vrijheid (Libertad).□

Bronnen:

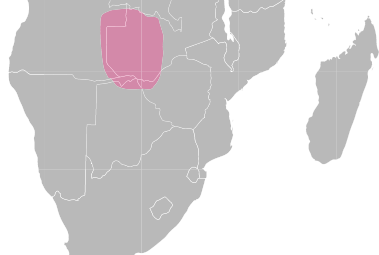
<http://www.flagsaustralia.com.au/Newcountryflags.html>

<http://sfvexillo.pagesperso-orange.fr/page8.html>

diverse Wikipedia's

Een mogelijk nieuwe staat in Zuidelijk Afrika?
Hoe zal Zambia zich opstellen?

Koninkrijk Barotseland

Barotseland heeft zich eenzijdig onafhankelijk verklaard van de republiek Zambia. Dit vond plaats op 27 maart 2012 door het opstellen van de Barotseland Act of Freedom en het opzeggen van de Barotse National Agreement van 1964 door de Nationale Raad. Hiermee is voor de Barotse leiders de onderliggende status van het gebied binnen de republiek Zambia weggefallen en de weg naar onafhankelijkheid vrijgemaakt.

Door: Wim Schuurman

Barotseland is een landstreek in westelijk Zambia en is het gebied van de Barotse ofwel Lozi. Vroeger was het volk ook bekend als Luyi of Aluyi. Het prefix 'ba' in de naam betekent 'volk van' of 'stam van'. Rotse of Lozi zijn twee verschillende interpretaties van de naam voor het volk, terwijl si/se staat voor taal. Het hartland is bekend als de Barotse Floodplain rond de Boven-Zambezi en omvat ook de omringende hoger gelegen gebieden van de Westprovincie van Zambia.

Op 14 augustus 2013 legde Afumba Mombotwa de eed af als *administrator general* van het Koninkrijk Barotseland in Mongu, de voorlopige hoofdstad van het koninkrijk. Hierdoor werd hij regeringsleider van het nieuwe land. De regering van Barotseland wordt *Kuta* genoemd.

De traditionele monarch van Barotseland wordt *Litunga* genoemd. Deze term betekent

Z.H. Lubosi
Imwiko II

'Wachter van de aarde'. Hij is een directe afstammeling van de vroegere Litunga Mulambwa, die regeerde rond de eeuwwisseling van 1800 en via zijn kleinzoon Liwanika, die regeerde van 1878 tot 1916 met een onderbreking van 1884 – 1885. Deze Liwanika herstelde de tradities van de politieke economie van de Lozi, de interne wedijver en bestreed bedreigingen van buitenaf door de Matabele en het Europees kolonialisme.

Rond 1550 schijnt het Bulozhi ofwel Barotse koninkrijk gesticht te zijn. In 1838 werd het door de Makololo bezet. De Makololo waren een Basutostam die al vechtend van de Oranjerivierkolonie door Beetsjoeanaland (thans Botswana) en de Kalahari noordwaarts naar Barotseland trokken. Uiteindelijk onderwierpen zij er de Lozi ofwel Barotse en stichtten zij het Kolol-Rotse keizerrijk. Het is curieus dat juist door deze onderdrukkers de Lozi of Barotse aan hun huidige naam kwamen: rotse was in hun taal de benaming voor vlakke, butotse voor land van de vlakke, murotse stond voor man die op

de vlakke leeft, marotse voor volk van de vlakke. Door onnauwkeurig uitspreken veranderde dit woord marotse in barotse. Na een georganiseerde opstand, waarbij bijna de hele Makololo-oligarchie werd uitgemoord, kwam de oorspronkelijke dynastie weer aan de macht en werd het Bulozhi koninkrijk in 1864 hersteld.

Barotseland was het eerste gebied ten noorden van de rivier de Zambezi dat met de British South Africa Company (BSAC) van Cecil Rhodes een protectoraatsvereenkomst afsloot. Dit was ten tijde van Liwanika. In 1897-1900 annexeerde de BSAC het land formeel en bestuurdde het als deel van Noordwest-Rhodesië. Op 23 januari 1894 kreeg het protectoraat Barotseland de naam Noord-Zambesië. In 1911 werd het ingelijfd in Brits Noord-Rhodesië. Van 1953 tot 1964 was het een apart Barotseland-protectoraat. Van 1964 tot 1969 had het de status van provincie binnen Zambia. In oktober van dat jaar werd een staat Barotseland niet erkend.

Op 18 mei 1964 ondertekenden

de Litunga en premier Kenneth Kaunda van Noord-Rhodesië de *Barotseland Agreement 1964*, welke de positie van Barotseland binnen Zambia bepaalde. De overeenkomst was gebaseerd op een lange geschiedenis van sociale, economische en politieke contacten en activiteiten. Het Barotsevolk en zijn autoriteiten kregen beperkte rechten wat lokaal zelfbestuur betreft en rechten om op specifieke terreinen als land, natuurlijke bronnen en lokaal bestuur geconsulteerd te moeten worden. Echter, in Barotseland groeide de mening dat Lusaka de Westprovincie achterstelde bij andere landsdelen, waarbij bijvoorbeeld op het gebrek aan infrastructuur werd gewezen. Hierdoor doken met enige regelmaat gedachten aan afscheiding op. Tegenwoordig zijn er drie groepen die claimen Barotseland te vertegenwoordigen. Die groepen zijn de *Linyungandambo*, de BFM ofwel *Barotse Freedom Movement en de Movement for the Restoration of Barotseland*. Er heerst wat onenigheid en afgunst tussen deze groepen.

Vanaf 2010 zijn er protesten en relletjes geweest, waarbij doden vielen en protesteersders gearresteerd werden en beschuldigd werden van verraad en negen maanden gevangenisstraf kregen opgelegd.

Met de gebeurtenissen van maart en augustus 2013 lijkt het ontstaan van een nieuwe staat in Zuidelijk Afrika op termijn mogelijk op handen. Echter, de Zambiaanse strijdkrachten hebben in reactie nu meer manschappen naar hun Westprovincie gestuurd. Het is te verwachten dat Zambia de provincie niet zomaar zijn eigen weg zal laten gaan. Conflict specialist dr. Emmanuel Kisiangani (1) duidt een en ander aldus: de fundamentele kwestie waar het in veel Afrikaanse landen om draait is historisch bepaald: de scheve distributie van middelen. Grote delen van de bevolking worden vanwege hun etnische achtergrond door de centrale regering uitgesloten van welvaart, banen en land. Dit gaat terug tot de onafhankelijkheid, dus ruim vijftig jaar geleden. Het kan lange tijd ondergronds sluimeren, totdat er een vonk bijkomt. Dan ontploft de boel. En vloeit er veel bloed.

Barotseland, met een geschatte bevolking van ruim 5 miljoen personen, voert inmid-

dels eigen overheidssymbolen. De voorgestelde nationale vlag is rood met van wit een brede diagonale baan van broektop naar vluchthoek die aan beide zijden een zwarte rand kent. *Afb 1*. Deze drie kleuren vinden we terug in de vlag of standaard voor de koning. Rood is de kleur van het Lozi- ofwel Barotsevolk. Iedereen schijnt er rode kleding te gebruiken.

Er worden eind 2013 twee heraldische wapens gebruikt. De overgangsregering van Barotseland ofwel Barotseland Transitional Government gebruikt een blauw wapenschild met rode rand waarop een zilveren schuinbalk belegd met een smalle rode en met een grijs-zwarte stierenkop in de linkerhelft, met een bruine speer tussen twee zwarte hakken gericht naar de stierenkop in de rechterhelft; het schild gehouden door twee bruine olifanten en staande op een gouden terras verlicht van groen en gedekt door een grote bruine trommel of drum. Tegen de onderrand van de trommel houden de olifanten een blauw lint met rode rand vast. Een lint in dezelfde kleuren is onderaan voor het terras geplaatst met in het midden in goudgele kapitalen TUKONGO-TE LITUNGA NI LYETU. *Afb 2*. Navraag leert dat we dit moeten vertalen met: Laten we samenwerken ; het land is van ons. Olifanten worden in Afrikaanse culturen gebruikt om macht en leiderschap te symboliseren. Een drum of trommel duidt op gezag en autoriteit.

Het wapen van het koninkrijk toont twee traditionele schilden van wit en bruin met zwarte liggende blokjes die liggen op twee gekruiste wapens, een speer en een knobkierrie. Op de twee

Afbeelding 1

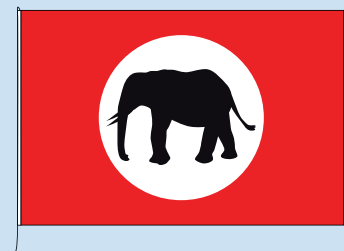
Afbeelding 2

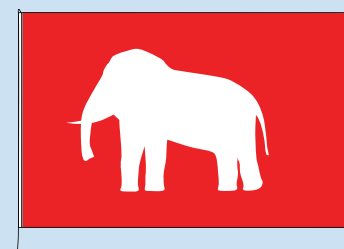
Afbeelding 3

Afbeelding 4

Afbeelding 5

Afbeelding 6

schilden ligt een rood wapenschild met een schuinbalk van zilver, dat gedekt is met een wrong van rood en zilver en waarop een zilverwitte olifant is geplaatst. Onder deze compositie ligt een wit lint met van bruine kapitalen de naam Barotseland. Eronder staat nog *Lealui*, *Limulunga*, *Barotseland*. Afb 3. Dit wapen is het briefhoofd van een brief van 16 april 2012, gericht aan de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de heer Ban Ki Moon. In deze brief wordt hem verklaard dat Barotseland terugkeert naar zijn vroegere status van koninkrijk. *Lealui* is de aanduiding of naam voor het koninklijk paleis. *Limulunga* is de naam van de koninklijke residentie. Sinds oktober 2000 is de huidige monarch Z.H. Lubosi Imwiko II.

Voor de strijdkrachten is een gelijk wapenschild bekend dat rechtstreeks is gelegd op twee gekruiste speren. De wrong is van zilver en rood waarop ook hier de witte olifant. Onder het schild ligt een bruin lint met erop in donkerbruine hoofdletters Barotseland. Afb 4.

Voor de koning is een vlag bekend geworden van rood met in het midden een grote witte schijf waarop een zwarte olifant, de kop naar de broeking gericht. Afb 5.

De kleuren rood en wit zijn voor Barotseland al langer bekend. Barotseland voerde voor 1964 namelijk eenzelfde vlag als de huidige. En ook de olifant stond er al eerder op een vlagendoek: Zo rond 1890 is een vlag bekend van rood met erop een witte olifant. Afb 6.

Ook in dit geval blijkt eens te meer dat symbolen vele generaties worden doorgegeven. □

- Dr. E. Kisiangani is verbonden aan het Institute for Security Studies in Nairobi, Kenia.

Bronnen:

- en.wikipedia.org/wiki/Barotseland
- [/www.barotseland.info/](http://www.barotseland.info/)
- en.wikisource.org/wiki/1911_Encyclop%C3%A6dia_Britannica/Barotse_and_Barotseland
- www.worldstatesmen.org/Zambia_native.html
- e-mail de dato donderdag 14 november 2013 van de Rt. Hon. Alexander Mwangelwa, clerk of the Executive Council, aan de auteur
- Dagblad *De Stentor*, maandag 3 februari 2014

Vughtse toren 1790

Ten zuiden van 's-Hertogenbosch ligt in de Meierij de gemeente Vught. Tot 2010 was Vught één van de weinige van oudsher bestaande gemeenten in Nederland – als we de annexatie van de gemeente Cromvoirt in 1933 even buiten beschouwing laten – die het zonder officiële gemeentevlag moest stellen.

Door Marcel van Westerhoven

Tot dan toe was er een vlag in twee banen blauw en geel in gebruik die geen officiële status had.

Valkenswaard voert een dergelijke vlag al officieel. En de logovlag die voor het gemeentehuis wapperde kon ook niet als officiële gemeentevlag dienst doen. Daarom besloot de gemeente in het voorjaar van 2010 een nieuw ontwerp ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen, met op het oude blauw-gele patroon de twee kerken uit het gemeentewapen in gestileerde vorm en in tegengestelde kleuren. De gemeenteraad

was niet gecharmeerd van dit voorstel. Er werd besloten via internet een enquête onder de burgers van Vught te houden door ze drie ontwerpen voor te leggen. De uitkomst van die bewonerspeiling was bindend.

Het ontwerp met de twee kerken bleek ook onder de Vughtenaren weinig populair te zijn: slechts 3% koos hiervoor. Op iets meer bijval kon een ontwerp rekenen dat in plaats van de twee kerken de twee torenhaantjes bevatte die in het gemeentewapen op de kerktorens staan: 10% van de stemmen. Voor 9% voldeed geen van de drie ontwerpen. Maar met 78% van de stemmen gaf een overweldigende meerderheid de voorkeur aan een ontwerp van de Hoge Raad van Adel met een leeuw en een sleutel. Uiteindelijk is dit ontwerp in oktober 2010 door de raad als gemeentevlag van Vught vastgesteld.

Vlag

Op 14 oktober 2010 stelde de raad van Vught de gemeentevlag vast, die als volgt wordt omschreven:

"Twee banen van blauw en geel met op de bovenste baan een gele leeuw met rode tong en nagels en op de onderste baan een rode omgewende sleutel"

In Nederland is plaatsing van symbolen op de scheiding van broeking en vlucht de gewoonte. Daarom staat dit niet in de omschrijving vermeld.

Voor alle ontwerpen was de tweebaansvlag in blauw en geel die al jarenlang in gebruik was het uitgangspunt. De twee kleuren kwamen uit het oude gemeentewapen, dat in de rijkskleuren was gesteld. Om de vlag eigenheid mee te geven, voegde de ontwerper

daaraan de Brabantse leeuw en de rode sleutel uit het nieuwe gemeentewapen toe. Toevoeging van alleen de Brabantse leeuw of alleen de sleutel had geen unieke vlag opgeleverd, omdat meerdere gemeenten één van beide symbolen in hun vlag voeren. Zo hebben in Noord-Brabant de gemeenten Bladel, Boxtel en Gilze & Rijen sleutels in hun vlaggen en dragen de gemeentevlaggen van Hilvarenbeek en Someren de Brabantse leeuw. Leeuw en sleutel leveren echter wel een unieke combinatie op. Hoewel Terneuzen sinds jaar en dag in de gemeentevlag een leeuw met een sleutel in zijn klauw voert, maar dat terzijde.

Achter deze vlag kan men zich in Vught dus scharen. Op zich een prima zaak natuurlijk, maar het is toch wel jammer dat de twee kerken het niet hebben gered. Sleutel en leeuw zijn niet specifiek voor Vught: er zijn zo veel gemeenten in Noord-Brabant die aanspraak kunnen maken op de Brabantse leeuw en op de sleutel van patroonheilige Sint-Pieter. De twee kerken zijn dat wel. Een korte bespreking van het 'nieuwe' gemeentewapen maakt dat duidelijk.

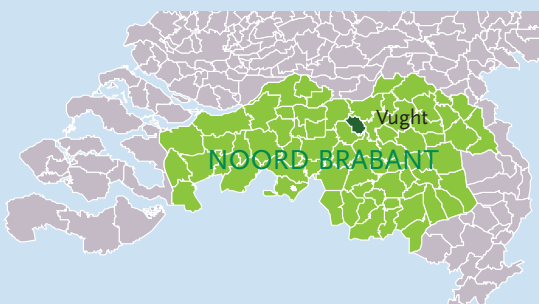
Wapen

Vught was al vanouds in het bezit van een wapen. Dat was zoals toen zo vaak gebeurde in 1817 in de rijkskleuren goud en blauw verleend. In 2001 is het wapen verbeterd door de kleuren en de schikking van de wapenelementen aan te passen. Op 19 maart

2001 is de gemeente Vught bij Koninklijk Besluit 01.001335 dit nieuwe wapen toegekend met de volgende beschrijving:

"Doorsneden; I gedeeld : a in sabel leeuw van goud, getongd en genageld van keel; b in goud een omgewende sleutel van keel; II in azuur twee kerken van goud, verlicht van het veld, de torens toegewend en getopt met een op een bol geplaatst streepkruis, waarop een haan, de linker omgewend, de daken getopt met een op een bol geplaatst breed-armig kruis."

De leeuw is die van het hertogdom Brabant en is in de Meierij in veel gemeentewapens te zien. De sleutel is het attribuut van Sint-Pieter, de patroonheilige van Vught. Vught kende al in de vroege middeleeuwen de unieke situatie dat daar twee parochiekerken stonden, de Sint-Lambertskerk en de Sint-Pieterskerk. Om die reden prijken ze al op oude zegels en later op het gemeentewapen. In het nieuwe wapen zijn ze vanwege hun unieke karakter vanzelfsprekend behouden, in de rijkskleuren waarin ze in 1817 al waren vastgesteld. □

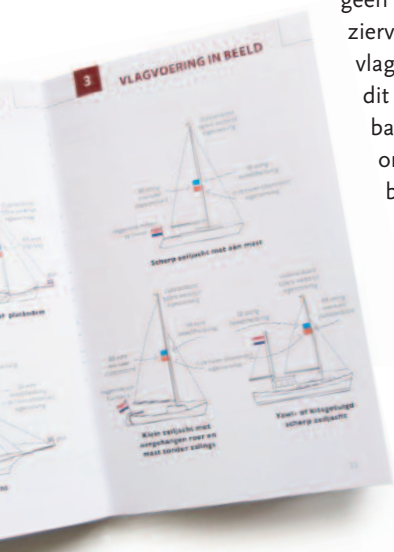
Recensie
**Schipper's
 Handboek
 Vlaggen**

Zeezeiler René Westerhuis heeft het 'Schipper's Handboek Vlaggen' geschreven. Hij zegt hier zelf over: "Dit boekje is geschreven omdat de onkunde op het water bij zeer veel schippers bijzonder groot is. Daarnaast neemt het aantal 'vertrekkers' die een rondje Atlantische Oceaan doen enorm toe. Dit boekje is dan een handige leidraad bij de inkoop van beleefdheidsvlaggen. Tenslotte wordt bij zeilwedstrijden nog veelvuldig gebruik gemaakt van seinvlaggen; ook hierin voorziet het boekje."

Het boekje is mooi verzorgd en geheel in kleur. Begrippen worden helder uitgelegd en waar nodig in historisch perspectief geplaatst. Het geeft een overzicht van het vlaggebruik op het water; hoe seinvlaggen te gebruiken; bijvoorbeeld seinvlaggen 'Binnenvaart Politie Reglement', wedstrijdvlagen. Een lijst van zeevarende naties maakt het boekje compleet. (De Belgische vlag staat er per abuis twee keer in afgebeeld. De tweede had die van de Belgische Marine moeten zijn.) Ook wordt per scheepstype aangegeven welke vlaggen gevoerd kunnen worden en waar op het schip.

Dit boekje geeft zeer veel informatie. Ook als u geen zeezeiler bent maar pleziervaarder of gewoon een vlaggenliefhebber zult u aan dit boekje een goede vraagbaak hebben. Kortom onmisbaar in de boordbibliotheek. *ThO*

ISBN: 9789059611108,
 R. Westerhuis, 96 pagina's, 10 x 16, ingenaaid, € 7,95

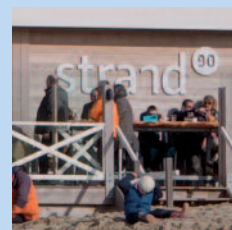
woordbeeld

FOTO'S THEUN OKKERSE

Ik kijk graag naar vlaggen. Maar niet alle vlaggen. Tijdens een wandeling op een mooie voorjaarsdag tussen Oostkapelle en Domburg viel mijn oog op vlaggen van 'strand 90' die ik eerlijk gezegd liever niet had gezien.

Een zwarte vlag (geliefde tint in de horeca) geeft aan dat het hier goed toeven moet zijn. En als ik u niet had verklapt dat er met koeieletters 'strand 90' op stond had u dat niet kunnen raden. Dat komt deels door een typografische vondst. De stok van de 'a' fungeert ook voor de letter die er op volgt; de halve 'n'. Op het fotootje hiernaast is het te zien op de houten wand. Ook het kantelen van het woord maakt het wel heel erg moeilijk.

In spiegelbeeld is zo'n logo vrijwel onleesbaar. In spiegelbeeld en gekanteld èn op een bewegend oppervlak is dat echt onmogelijk. Dus dat werkt niet. De vraag is of de tekst wel bedoeld is om gelezen te worden. Waarschijnlijk niet. De huisstijl zal wel zijn doorgevoerd in alle denkbare uitingen. Hoe ver dat hier gaat weet ik niet, ik ben er niet binnen geweest, maar het zal zeker niet tot het suikerzakje beperkt zijn gebleven.

Voor mij staat vast dat de opdrachtgever het ontwerp niet in spiegelbeeld heeft gezien. Terwijl de wind mij de vlag zo toont. Had de ontwerper het ontwerp ook spiegelbeeldig bekeken dan had hij iets anders gemaakt. De vlaggen op de foto's zien er zo uit bij zuid-westenwind. Dus zijn ze vrijwel altijd zo te zien!

Het is opvallend dat ontwerpers steeds meer op de typografie leunen in hun uitingen. (Op de Vlaggenparade is dat vaak te zien.) Het 'beeld', dat toch leidend zou moeten zijn, speelt een ondergeschikte rol, die rol is nu weggelegd voor tekst. En dat is geen substituut voor een echte vorm.

Zoals gezegd interesseren mij dit soort vlaggen niet, maar omdat dit blad niet alleen door vlaggenkundigen wordt gelezen, moet ik er over schrijven. Dus opdrachtgevers let op: veel ontwerpers hebben echt niet in de gaten wat een vlag is..., zou kunnen zijn.

Theun Okkerse

HIJSEN of NIET ?

Onafhankelijk van elkaar geven in deze rubriek in elk nummer van Vlag! drie deskundigen hun mening over een vlag die hen door de redactie is voorgelegd. Dit moet leiden tot discussie over de criteria waaraan een 'goede' vlag zou moeten voldoen. Deze aflevering de vlag van de gemeente **Vught** in Brabant.

Een stevige uitstraling

Maurits van Vijfeijken
Web-designer

Zonder de begeleidende tekst te hebben gelezen (de kijker heeft deze informatie tenslotte ook niet) zeg ik: hijzen. Deze vlag van de gemeente Vught, heeft een duidelijke signaalwerking, een helder kleurcontrast, en een stevige uitstraling. Sleutel en leeuw zijn zo op het vlak gezet dat ze goed in beeld staan, dicht bij de mast, waardoor ze bij wind toch voldoende zichtbaar blijven.

De keuze om voor de kleurbanen blauw boven en geel onder te zetten is misschien opmerkelijk als je ziet dat het hierin afwijkt van het gemeentewapen, maar wel begrijpelijk; het maakt dat het beeld een soort gewicht krijgt; andersom zou betekenen dat het blauw al gauw geassocieerd zou worden met water, en dat lijkt me in het geval van Vught niet zinvol.

De symbolen zelf (leeuw en sleutel) zijn wat standaard, weinig onderscheidend, maar wel herkenbaar. Wat me overigens wel altijd opvalt in de houding van die leeuw is de uitstraling van een vechtend meisje, het lijf wat naar achter hellend, de klauwen ver naar voren, inclusief de tong; niet echt het toonbeeld van kracht, dapperheid en moed. Maar goed, een (gemeente)vlag wil meestal verwijzen naar de historie, met verwijzingen die iedereen herkent en begrijpt, in die zin een goed gebruikt cliché.

Dat de kerken uit het gemeentewapen niet gebruikt zijn, valt te begrijpen; je bent op zoek naar algemene symbolen die een gemeente karakteriseren als een persoon, en waar de bewoners zich in herkennen. Dan is het logisch dat het beeld van de twee kerkgebouwen afvalt. Hoewel wel typerend misschien voor de gemeente Vught (hoewel, hoe uniek is dat?), lijkt me dit toch geen symbool met connotaties die staan voor deze gemeente (tenzij je wilt uitdrukken dat Vught een zeer godsvruchtige gemeente is, maar dat zal niet de bedoeling zijn). Misschien dat dit argument twee eeuwen geleden wel waarde had, maar als je op dit moment zo'n vlag ontwerpt wil je toch dat het de huidige situatie weerspiegelt, wat mij betreft.

In de diertuin

Theun Okkerse
ontwerper en vlaggenkundige

Op het oude gemeentewapen van Vught stond een gouden hartschildje met een blauwe leeuw. Boven op dit schildje een gouden sleutel. Aan weerszijden ervan een kerken die gespiegeld zijn ten opzicht van elkaar. Twee palmtakken lagen er onder.

Op het nieuwe wapen zijn het alleen de kerken die hun kleuren hebben behouden, de blauwe leeuw in het eerste kwartier is goud geworden en heeft een zwarte ondergrond. Het is de Brabantse leeuw. De sleutel is ook van kleur veranderd: van goud naar rood. Waarom is dat zo?

Als je een Brabantse leeuw plaatst op een andere ondergrondkleur dan zwart, moet je veel uitleggen. Want is het nog steeds een Brabantse leeuw?

In de heraldiek is de combinatie van figuur en ondergrond van groot belang om te kunnen vaststellen wat de identiteit van de figuur is. Verander je een van de kleuren dan kan de betekenis ook veranderen. De heraldiek is daarin streng.

Als er een echte leeuw uit Afrika hier in een diertuin te zien is blijft het een Afrikaanse leeuw. Van savanne naar landschapsparkje. Blijkbaar kan een Brabantse leeuw net als zijn diertuinleeuw gewoon in een andere omgeving geplaatst worden zonder aan identiteit in te boeten. (Was het blauwe leeuwje ook een Brabantse verkleed voor het carnaval?)

Als buitenstaander weet ik niet hoe deze vlag geduid moet worden. De kleuren zijn gebaseerd op het oude wapen. De verdere invulling is ogenschijnlijk willekeurig gekozen.

Dat niet de *kerkjesvlag* het haalde bij het stemmende publiek is jammer. Misschien was dat ontwerp iets te minimalistisch, te streng. Maar het was een goede vertaling van de essentie van het gemeentewapen. Sexy zijn kerken al lang niet meer, een leeuw is dat blijkbaar wel. En in combinatie met de rode sleutel is de rebus compleet.

Niet hijzen lijkt mij. En onderzoeken of er een aantrekkelijke vlag te maken is met wat er voor je ligt. Maar ja, die 78% dan...

De nieuwe vlag van Vught

Peter van der Kamp
amateur-vexilloloog

Vught heeft lange tijd gedaan met een niet-officiële vlag van 2 banen blauw en geel, zowel in horizontale als in verticale opstelling, maar in 2010 werd besloten een officiële vlag in het leven te roepen. De gemeente deed een voorstel voor een vlag aan de gemeenteraad met in het blauw-gele patroon een gestileerde versie van de twee Vughtse kerken 'van-het-een-in-het-ander'; een uniek ontwerp, hetgeen de vlag ook zeer onderscheidend zou maken.

Het viel echter niet in de smaak bij de gemeenteraad, waarop besloten werd via internet de bevolking te raadplegen. Er werden 3 ontwerpen voorgelegd, waaronder een van de Hoge Raad van Adel.

En de bevolking koos toen met overgrote meerderheid de hier getoonde vlag, het ontwerp van de Hoge Raad van Adel.

En nu de vraag: "Heeft de bevolking een goede smaak?"

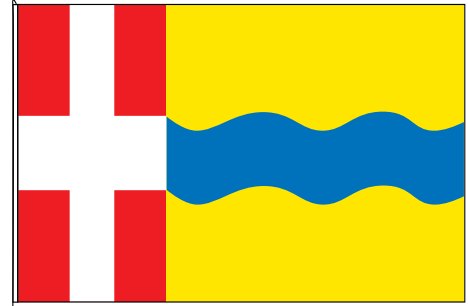
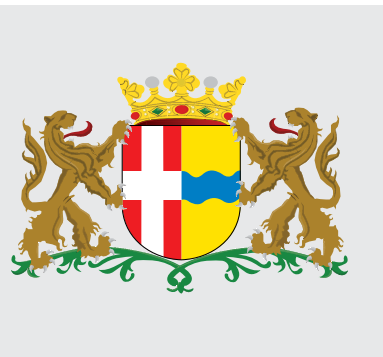
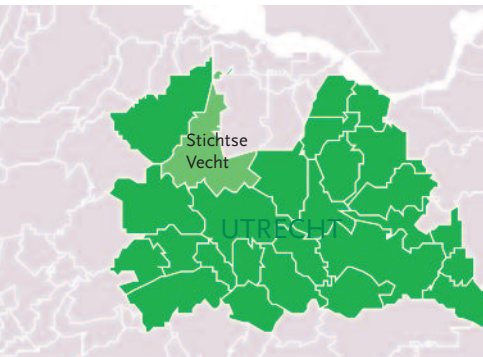
Ik kan dat alleen maar beamen met een duidelijk "Ja". De gekozen vlag is er een die duidelijk te onderscheiden is van andere gemeente- en landsvlaggen; hij voldoet aan de heraldische regels van 'geen metaal op metaal' en 'geen kleur op kleur'; de elementen zijn bij de broeking geplaatst zodat de vlag ook bij weinig wind duidelijk te onderscheiden is van andere vlaggen.

De elementen, de Brabantse leeuw en de rode sleutel, zijn te herleiden naar het wapen van de gemeente, alhoewel het wapenelement dat het kenmerkendst is voor Vught, de 2 kerken, het helaas niet gehaald heeft om op de vlag een plaats te krijgen.

Mijn eendoordeel over deze vlag is nu wel duidelijk, hij is mooi, duidelijk en eenvoudig: dus "hijzen!".

De sprekende vlag van de nieuwe gemeente

Stichtse Vecht

In de provincie Utrecht gaan drie gemeenten langs de Vecht, Breukelen, Loenen en Maarssen, sinds 2011 samen verder als een nieuwe gemeente met de naam Stichtse Vecht.

Door Marcel van Westerhoven

Breukelen en Maarssen voerden officieel vastgestelde vlaggen, Loenen niet. Zo rond 1850 bestonden binnen het grondgebied van de huidige gemeente nog vele kleine gemeenten, die daarna in fases zijn opgeheven en samengegaan, in chronologische volgorde:

- 1857: Portengen komt bij Breukelen-Nijenrode en Maarssenbroek bij Maarssen
- 1942: Laag Nieuwkoop gaat over naar Kockengen
- 1949: Breukelen ontstaat uit de samenvoeging van Breukelen-Nijenrode en Breukelen-Sint Pieters, Portengen (onderdeel van Breukelen-Nijenrode) gaat naar Kockengen en Maarsseveen komt bij Maarssen
- 1954: Zuilen wordt bij Maarssen gevoegd
- 1957: Tienhoven gaat over naar Maarssen
- 1964: Ruwiel komt bij Breukelen en

Loenersloot en Vreeland gaan over naar Loenen (zelf in 1819 ontstaan uit Loenen-Kronenburg en Stichts Loenen)

1989: Kockengen wordt bij Breukelen gevoegd en Nigtevecht bij Loenen

Van al de oude gemeenten had alleen Kockengen een officiële vlag. Onlangs heeft Stichtse Vecht een gemeentewapen en een daarvan rechtstreeks afgeleide gemeentevlag aangenomen.

Wapen

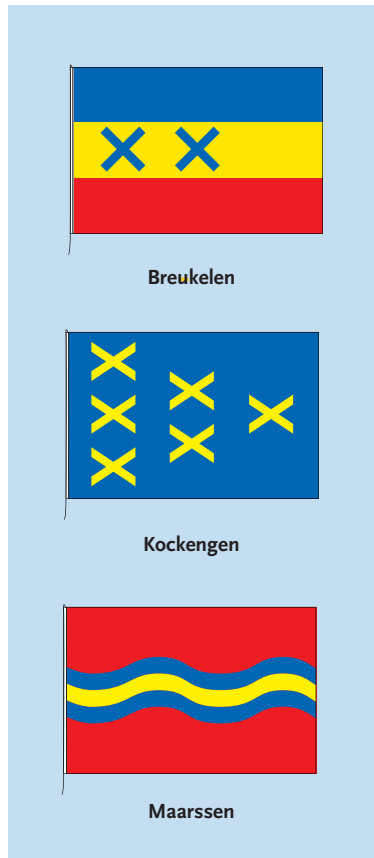
Op 17 augustus 2012 is de gemeente Stichtse Vecht bij Koninklijk Besluit nr. 12.001465 een wapen verleend met de volgende beschrijving:

“Gedeeld; I in keel een kruis van zilver; II in goud een golvende dwarsbalk van azuur. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels en gehouden door twee leeuwen van natuurlijke kleur.”

Gekozen is voor een wapen op

basis van historische elementen, ontworpen door de Hoge Raad van Adel. Het historische deel van het wapen wordt ingenomen door het Stichtse kruis, dat bovendien sprekend is: het staat voor “Stichtse” in de gemeentenaam. Het kruis van zilver op rood is het wapen van het oude bisdom Utrecht. De bisschoppen hadden tot in de zestiende

De blauwe golvende dwarsbalk op goud staat voor het tweede deel van de gemeentenaam en voor de rivier die bepalend en verbindend is voor de nieuwe gemeente: de Vecht. Alle drie voormalige gemeenten lagen langs deze rivier. Naast rood kwamen blauw en goud ook voor in de wapenschilden van Breukelen en Maarssen en naast rood en zilver in dat van Loenen.

eeuw ook wereldlijke macht over een uitgestrekt grondgebied, ook wel het Sticht genoemd, verdeeld in het Nedersticht (ongeveer de huidige provincie Utrecht) en het Oversticht (huidig Overijssel en Drenthe). Het provinciewapen van Utrecht bevat dit kruis in tweevoud. Nagenoeg het hele areaal van de huidige gemeente behoorde tot het Sticht. De gemeente Loenen was de enige van de drie opgeheven gemeenten die in het wapen ook dit symbool voerde, in de vorm van een klein schildje. Dit gemeentewapen was bijna gelijk aan dat van Vreeland, dat in 1265 van de bisschop stadsrecht kreeg en dat in 1964 samen met Loenersloot en het oude Loenen opging in de nieuwe gemeente Loenen.

De kroon is de gebruikelijke voor een gemeente en de schildhoudende leeuwen zijn die van Maarssen. (1)

Vlag

Op 17 december 2013 stelde de gemeenteraad van Stichtse Vecht de gemeentevlag vast, die als volgt wordt omschreven: *“Een rode broeking met een wit kruis, de verticale arm met een breedte van 1/3 van de broeking en de horizontale arm met een breedte van 1/4 van de vlaghoogte; een vlucht van drie golvende banen van geel, blauw en geel in een hoogteverhouding van 3 : 2 : 3.”*

De Hoge Raad van Adel, ontwerper van deze vlag, heeft de rechterhelft van het wapen, het Stichtse kruis, als broeking terug laten komen in de vlag en de vlucht gevuld met de linker wapenhelft met de Vecht. Zo is ook een sprekende vlag ontstaan. Het kruis is op een bijzondere manier vormgegeven: de horizontale arm is wat breder dan de verticale. Zo sluit het kruis goed aan op de blauwe golvende baan. Dit element voor de Vecht was ook in de oude vlag van Maarssen te zien.

Oude vlaggen

De drie banen in de vlag van Breukelen waren in de kleuren van het gemeentewapen. Daaraan waren twee van de karakteristieke schuinkruisjes uit het wapen toegevoegd, uiteindelijk afkomstig uit het wapen van het adellijk geslacht Persijn van Velsen. (2), (3)

Kockengen kwam tot een gemeentevlag door het wapenbeeld een kwartslag te draaien. Ook hier zien we weer schuinkruisjes. (4)

In de kleuren van het wapen was in de vlag van Maarssen de ligging aan de Vecht met een golvend banenpatroon weergegeven. (5) □

- (1) Hoge Raad van Adel, *Jaarverslag 2012*, p. 22-23, 's-Gravenhage 2013
- (2) *Vexilla Nostra* jaargang 13, nr. 95, mei/juni 1978, p. 30
- (3) *Vexilla Nostra* jaargang 24, nr. 165, november/december 1989, p. 108
- (4) *Vexilla Nostra* jaargang 18, nr. 126, mei/juni 1983, p. 42
- (5) Kl. Sierksma, *Nederlands vlaggenboek*, Het Spectrum, Utrecht 1962, p. 90/91

Hemelse vlag voor aardse

Van 221 voor tot 1912 na Chr. was de keizer het middelpunt van het Chinese Rijk. Aan hem werd alle gezag ontleend. In zijn naam vond het optreden van de regering plaats. Als Zoon des Hemels genoot de Chinese keizer de gunst van de goden. Deze konden echter wel hun goedkeuring aan hem intrekken!

Door Wim Schuurman

Onder de Zhou-dynastie (ca. 1045 – 256 voor Chr.) was Hemel, Tian, de oppergod. De verlening van de titel aan de keizer erkende niet alleen diens positie als de opperheer van het hele volk van zijn rijk, doch gaf hem ook de onderscheiding van een goddelijke autoriteit, die enkel en alleen aan hem was voorbehouden. De macht en het prestige van de keizer waren enorm. De vorst was de hogepriester van de hele mensheid, die belangrijke offers bracht aan hemel en aarde. Hij was de beschermer van de bronnen van levensonderhoud. Hij was een toonbeeld van respect jegens zijn voorouders. Zijn woord was wet en hij oefende letterlijk macht uit over leven en dood van zijn onderdanen. Echter, al ver voor het bewind van de eerste keizer, Qin Shi Huangdi (I) (221 – 210 v.C.), kwamen confucianistische geleerden met een theorie die het absolute alleenrecht op de heerschappij van de monarch inperkte. Dit was het gedachtegoed van het “Mandaat des Hemels” dat stelde, dat zoals Hemel aan de vorst de heerschappij had verleend, dit mandaat evengoed kon komen te vervallen indien de keizer te ver van het pad van welwillendheid afweek. In dat geval zou het legitiem zijn de keizer af te zetten en kon het mandaat op een ander overgaan. Zo werden ook de meeste dynastieën gevestigd, nadat het interne verval van zijn voorganger tot burgeroorlog had geleid. De Chinese keizer was dus persoonlijk verantwoordelijk voor een goede gang van zaken in zijn rijk.

Het universum was volgens de Chinezen opgebouwd uit drie rijken, tian-di-ren, hemel-aarde-mens, en verkeerde in een voortdurende staat van verandering en evolutie. Dong Zhongshu (ca. 179 – 104 v.C.) was een tijd lang de meest invloedrijke minister van keizer Wudi uit de Han-

Afbeelding 1.
Spreek uit als 'wang'

dynastie, die van 141 – 87 v.C. over China heerste. Dong was voor een deel verantwoordelijk voor de vestiging van het confucianisme als staatsleer. In een geschrift met de titel: “Hoe de weg van de keizer samengaat met de drie-eenheid” keek Dong naar het karakter voor “koning” om een principe te vinden voor hoe de soeverein hemel, aarde en mens verbindt: ‘De uitvinders van het schrift trokken drie (horizontale) lijnen, die door het midden werden verbonden. De drie lijnen zijn hemel, aarde en mens. Dat wat door het midden gaat, de vorst, voegt het principe van alle drie samen. Afbeelding 1. Spreek uit als ‘wang’.

Een troonzaal in de Verboden Stad te Beijing heeft de vorm van een microkosmos: een vierkant podium dat de aarde voorstelt, een rond plafond versierd met de hemelse draak als hemel, daartussen de keizers-troon, die de werelden van hemel, aarde en mens verbond.

De Azuren Draak en de Witte Tijger zijn voor Chinezen de mythische belichamingen van yang en yin. De Azuren Draak was beslist niet een gewoon mythisch dier. Hij was heel goed zichtbaar aan de nachtelijke hemel als sterrenbeeld. Vanaf maart was hij te zien en daarom werd hij waarschijnlijk geassocieerd met de lente en het oosten. De Witte Tijger werd verbonden met de herfst en het westen, terwijl de Rode Vogel of Fenix met zomer en zuiden en de Zwarte Schildpad met winter en noorden werden geassocieerd.

Chineze draken, *long*, werden als regengeesten en geluksbrengers beschouwd en fungeerden ook als vruchtbaarheidssymbool. De draak was het symbool van macht. De azuurblauwe Hemelse Draak was de machtigste. Hij droeg de kosmische macht over op de keizer om te regeren en de harmonieuze ontwikkeling van het leven te bevorderen. Het aantal klauwen aan een poot gaf de hoge status weer. Een gewone edelman mocht een draak voeren met drie klauwen aan zijn poten. Een prins voerde een standaard met een draak met vier klauwen aan zijn poten. Vazalstaat Korea kende een draak met vier klauwen. Enkel de keizer had het recht een draak te voeren, die vijf klauwen aan elke poot droeg. De Hemelse Draak wordt vaak afgebeeld met een parel,

Zoon en zijn rijk

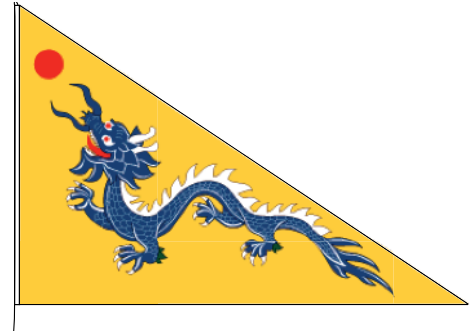
zhu. Deze parel stond voor macht en glorie. De parel kon door de draak in een klauw of in de bek gehouden worden of los voor de drakenkop staan.

De oorsprong van de keizerlijke vlag met de Azuren Draak zou liggen in de periode van de Strijdende Staten. Deze duurde van 480 tot 222 voor Chr. China was toen hopeloos verdeeld in vele kleine staten, die elkaar bestreden. Elke vorst trok onder een eigen vlag ten strijde met hierop een dier als bijvoorbeeld een rund, slang, arend, vis, hert, enzovoort. Toen koning Qeng (2) van Qin de staatjes in 221 v. Chr. onder zijn scepter verenigde, nam hij de nieuwe titel van “soevereine keizer” aan en de naam Qin Shi Huangdi. Aan de andere kant maakte hij de eenwording van de staten zichtbaar door elementen van de dieren van de overwonnen vorsten in zijn embleem op te nemen en zo de gemeenschappen tevreden te stellen. Het mythische dier draak kent zo een kop van een kameel, het gewei van een hert, ogen van een haas, runderoren, een slangenhals, een buik van een kikvors, 81 schubben van een karper, klauwen van een adelaar, enzovoort.

Het geschiedenisverhaal van eigen nationale Chinese vlaggen begint met de eerste door de Chinezen zelf ingevoerde drakenvlag, de geus van 1863.

Afbeelding 2. Het was een reactie op de groeiende invloed van Europeanen in China. Vóór die tijd hadden de keizer en zijn regering van het “Land van het Midden” helemaal geen behoefte aan een onderscheidende vlag. Het was niet meer dan logisch, dat de autoriteit van de keizer en van zijn rijk met een drakenvlag werd weergegeven. Het driehoekige dundoek kreeg vervolgens op 10 november 1872 de status van staatsvlag en oorlogsvlag voor de marine. Vanaf 1890 tot in 1911 – toen het keizerrijk ten val kwam – werd naar Westers gebruik een rechthoekig model gebruikt. *Afbeelding 3.* Het gele veld stond voor de Mantsjoes (Manchu), uit welk volk de heersende Qing-dynastie (3) voortkwam. Er wordt wel een link gelegd naar de gelige lössbodem in het noorden van China.

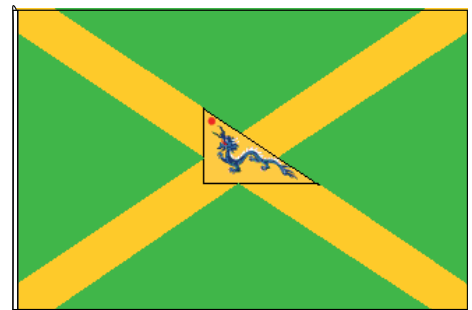
De Drakenvlag van 1863/1872 is in miniatuur al waar te nemen op een oorlogsvlag, die Europeanen in 1863 keizerlijk China opdrongen. Deze was groen, waarop een geel Andrieskruis met op het midden daarvan een klein driehoekig geel paneel met een blauwe draak met rode parel. Het hoofdpatroon in groen en geel zou van de familie van de Schotse vlootcommandant Charles Gordon afkomstig zijn. Een andere bron verwijst naar Horatio Nelson Lay, tot 1863 algemeen inspecteur van de

Afbeelding 2

Afbeelding 3

Afbeelding 4

Afbeelding 5

Afbeelding 6

Afbeelding 7

Afbeelding 8

Afbeelding 9

Chinese douane. Groene vlaggen kwamen toen erg weinig voor en de Ier was bekend met het Andrieskruis. De draak op geel werd met toestemming van de regering van de kind-keizer gevoerd. *Afbeelding 4*. De grootte ervan op de vlag geeft wel aan hoe de buitenlanders de verhouding met de Chinezen inschaten.

In het boek “Coins in China’s History” van Arthur Braddan Coole staat een variant van de vlag van het Chinese keizerrijk afgebeeld. *Afbeelding 5*. Mogelijk is de keerzijde van het dundoek afgebeeld of een spiegelbeeld? Hiertegen spreekt dan weer het feit, dat de heer Coole in het China van voor 1949 lang als missionaris/zending actief was en beschouwd wordt als leidende autoriteit met betrekking tot Chinese munten.

Vanaf 1872 dienden Chinese koopvaardij schepen een rode vlag te voeren met op het midden een gele zonnenschijf. *Afbeelding 6*.

In 1903 werd de Azuren Draak met parel op de gele schijf geplaatst. *Afbeelding 7*.

Dit was niet op voorstel van de koopvaardijvloot, doch van de Chinese Navigatie Compagnie (CNC). Ook een eigenaar met slechts een schip diende deze te voeren. Soms waren er twee draken; het schip behoorde dan aan een grote rederij als de CNC toe.

In de tweede helft van de 19de eeuw hadden enkele buitenlandse mogendheden stukken grondgebied van China op lease- of huurbasis verworven.

Zo verwierven de Britten Liu Kung Tau, wat een eiland in de baai van Weihaiwei was. De vlaggen van de Commissioner aldaar waren unievlaggen en geen blauwe ensigns. De onderscheidingsvlag van 1899 tot 1903 voor de Commissioner kende nota bene een ronde gele schijf op het midden van de unievlag omkranst met groen en erop een draak met een rode parel in zijn bek. *Afbeelding 8*. Deze draak zou afgeleid zijn van de vlag voor de Chinese Inspecteur Generaal van de douane van 1887. *Afbeelding 9*. □

- (1) Spreek Qin uit als tsjin. De naam China is hiervan een afgeleide. De naam van deze keizer werd ook geschreven als Ts'in Che Houang-ti.
- (2) Spreek Qeng uit als tsjeng.
- (3) Qing > tsjing

Bronnen:

- *China*, onder redactie van prof. Edward L. Shaughnessy, uitgeverij Librero, Kerkdriel, 2009.
- <http://flagspot.net/flags/cn-dragn.html>
- <http://flagspot.net/flags/cn-lo.html>
- <http://www.rbvex.it/asiapag/cina.html>
- http://flagspot.net/flags/cn_gbccl.html
- Vexillinfo 85/48
- *Spectrum Vlaggenboek*, Whitney Smith, uitgeverij Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen, 1975, blz. 108-109

Colofon

Stichting Vlaggenparade Rotterdam,
Stichting Vlaggenmuseum Nederland,
Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde.
Secretariaat:

Tijs van Zeventerstraat 14
3062 XP Rotterdam
T 010 - 4528098
E horsting@commop.demon.nl

VLAG! nr 14, voorjaar 2014 –

ISSN 1877-167X

copyright 2014

Stichting Vlaggenmuseum Nederland,
Stichting Vlaggenparade Rotterdam,
Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde
en auteurs.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this magazine may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Fotografie: Tom Pilzecker
Ontwerp, fotografie: Theun Okkerse
Drukwerk: Grafisch Goed

Redactie: Hans Horsting (oud-secretaris Vlaggenparade/Vlaggenmuseum), Daan van Leeuwen, Theun Okkerse, Marcel van Westerhoven (redactie-voorzitter en secretaris Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde)
Vaste medewerkers: Willem van Ham, Hans Horsting, Daan van Leeuwen, Wim Schuurman, Marcel van Westerhoven

Abonnement:

Leden van de Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde krijgen Vlag! als onderdeel van hun lidmaatschap; founding members, donateurs en Vrienden van de Vlaggenparade ontvangen Vlag! eveneens. Wie lid van de Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde wil worden (Euro 25,- per jaar) en dus Vlag! steeds wil ontvangen kan zich aanmelden bij: de heer M. van Westerhoven secretaris Nederlandse Vereniging voor Vlaggenkunde

Van 't Hoffstraat 250
2014 RM Haarlem
Telefoon: 06 15 25 06 53
E-mail:

m.westerhoven@gmx.net

Wie donateur of Vriend van de Vlaggenparade wil worden kan daarover informatie aanvragen bij H.H. Horsting, e-mail:

horsting@commop.demon.nl

Engels

GRANDCAFÉ • RESTAURANT • ZALEN

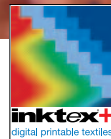
GROOTHANDELSGEBOUW
STATIONSPLEIN 45
3013 AK ROTTERDAM

010 - 411 95 50
WWW.ENGELS.NL

Georg + Otto Friedrich

EUROPE'S MAJOR MANUFACTURER OF WARP KNITTED FABRICS

Fabrics for digital printing

For brilliance in its full length

Whether you require textiles for screen printing, digital transfer printing or inkjet direct printing, we are the knowledgeable partner and supplier you need with the reliability and customer service you appreciate.

www.g-o-friedrich.com/en

Founding mebers

Donateurs

Donateurs in natura

